Ўзбекистон - келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

26 НОЯБРЬ, ЖУМА. № 230 (728). Сотувда эркин нархда. 1993 йил.

БУЮК БРИТАНИЯГА ТАШРИФ САМАРАЛАРИ

ЛОНДОН. 25 ноябрь. РАТА-ТАСС мухбирининг хабар беришича, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Буюк Британия ва Шимолий Ирландия Бирлашган Қироллигига расмий-амалий сафари давом этмоқда.

Президент Ислом Каримовнинг Буюк Британия Бош вазири Жон Мейжор билан учрашуви, айниқса, самарали бўлди. 24 ноябрь куни бўлиб ўтган бу учрашувда Ўзбекистон билан Буюк Британия ўртасида турли соҳаларда, аввало, иқтисодиёт соҳасида ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш хусусида сўз борди. Унда Буюк Британия Вазирлар Маҳкамаси аъзолари ва мамлакатнинг таниқли ишбилармонлари ҳам иштирок этдилар.

Шу куни бир қанча битимлар имзоланди. Сармояларни рағбатлантириш ва ҳимоялаш, иқтисодий ҳамкорлик ҳақидаги, ҳаво йўллари орқали йўловчилар ташишда ҳамкорлик борасидаги битимлар, жойдан-жойга эркин кўчиб юриш хусусидаги меморандум шулар жумласидандир. Сафар чоғида эришилган аҳдномалар ҳақида сўз кетганда, Англия компаниялари билан ўзаро музокаралар ниҳоясида имзоланган тижорий шартномаларни ҳам қайд этиш жоиз.

Буюк Британия ҳукумати вакилининг таъкидлашича, англиялик ишбилармонлар Ўзбекистон Республикаси билан алоқаларнинг мустаҳкамланишига катта аҳамият бермоқдалар. Сармояларни ўзаро рағбатлантириш ва ҳимоялаш ҳақидаги битим Ўзбекистон иқтисодиётига Англия сармояларининг киритилишига кенг имкониятлар яратади. Ишбилармонлар, айниқса, нефт ва газ конларини, турли маъданлар заҳираларини қазиб олиш ва фойдаланишга алоҳида қизиқиш билдирмоқда.

Музокаралар чоғида Буюк Британия Вазирлар Маҳкамаси аъзоси раҳбарлигидаги ишбилармонлар ва сиёсатчилар делегацияси республика иқтисодиётидаги вазият билан бафуржа танишиш ва ҳамкорликни янада кенгайтириш имкониятларини ўрганиш мақсадида яқин орада Ўзбекистонга ташриф буюриши хусусида келишиб олинди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 24 ноябрь куни Буюк Британия қироличаси Елизавета II билан ҳам учрашди.

Расмий сафар ҳақида кейинроқ батафсил маълумот берилади.

(ЎзА).

Боёвут туманидаги таъмирлаш-ишлаб чиқариш корхонаси жамоаси терим машиналарнинг фойдаланилган шпинделларини қайтадан янгилаш усулини яратдилар. Бундан ташқари икки юзга яқин киши меҳнат қилаётган ушбу корхонада «МТЗ-80» тракторлари ва бошқа қишлоқ хўжалик техникаларини таъмирлаш билан бирга, печка, тележка, шахсий томорқа хўжаликларида ишлатиладиган 15 турдаги асбоблар ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйилган.

Суратларда: терим машиналарининг чаноқлардаги пахталарни қимариб олувчи қисмларини таъмирлаш цехида; пайвандчи Абдурашид Асқаров. (ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН: ИСТИҚЛОЛ ОДИМЛАРИ

"Халқ сўзи" ва ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР

АСОСИЙ ҚОНУН ШАРОФАТИ

ФАРҒОНА вилояти аҳолиси Ўзбекистоннинг биринчи Конституцияси шарафига бағишланган тантаналарга тайёрланмоқда.

ВИЛОЯТ дорилфунунида Конституциянинг бир йиллиги муносабати билан Асосий қонуннинг моҳияти ва аҳамияти ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказилмоқда. 6 декабрь куни бўладиган тантаналар чоғида 5.634 ўринли янги мактаб, 314 ўринли шифохона, поликлиника ва кунига 45 тонна нон ёпиладиган янги корхона ишга тушади. Кўпгина ёш оилалар янги уйларга кўчиб киришади.

ҚУРУВЧИЛАРНИНГ БОЛАЛАРГА СОВҒАСИ

НАРПАЙ туманидаги 184-хўжаликлараро қурилиш колоннасининг Эргаш Мирзаев бошлиқ бунёдкорлари бир йўла икки мактаб ўқувчиларига янги ўқув биноларини ҳадя этдилар. Бундан ташқари улар «Оқ олтин» хўжалигида 800 квадрат метр ҳажмда уй-жой, 2500 томошабин сиғадиган ўйингоҳ қуриб бердилар.

ДЕҲҚОНЛАР ҲУЗУРИГА ЙУЛ ОЛИШДИ

РЕСПУБЛИКА Қишлоқ хўжалиги вазирлиги Тошкентдаги илмий муассаса ва ишлаб чиқариш бошқармалари мутахассислари вилоятларга жўнаб кетишди.

МАҚСАД — кузги-қишки дала ишларини тўғри ва сифатли бажаришда деҳқонларга амалий ёрдам бериш. Бу йилги ўта мураккаб об-ҳаво шароити шуни тақозо этди. Ерларни шудгорлаш, кузги экинларни экиш, бўлажак ҳосилни зараркунандалардан асрашда мутахассислар маслаҳати асқотиши, шубҳасиз.

ҚИШЛИК МЕВА ЕТАРЛИ

ОҲАНГАРОН туманидаги Навоий номли жамоа-ширкат бирлашмаси чорвадорлари хўжалик юритишнинг янгича усулига ўтгач, меҳнатга муносабатни мутлақо ўзгартирдилар. Бу йил 18 минг бош қўй учун қишга етадиган ем-хашак ғамлаб қўйилган. Давлат буюртмалари ҳамма кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли бажарилмоқда.

БАНК ХОДИМИ ХУШМУОМАЛА БУЛАДИ

РЕСПУБЛИКА Марказий банкининг Андижон вилояти бошқармаси бўлимлари ўртасида икки ой давом этган «Банк ва қонун» танлов мусобақаси якунланди.

ТАНЛОВ шартига кўра, қатнашчилар соҳага оид қўлланма, низом ва бошқа ҳужжатлар ҳамда қонунларни қай даражада билишларини намойиш этдилар. Мижозлар билан муомала қила билиш ҳам асосий шартлардан бири эди. Ана шу талабларга жавоб берган Бобур бўлими вакиллари биринчи, Бўз тумани бўлими иккинчи ва Балиқчи туманининг Чинобод бўлими учинчи ўринни эгаллади.

ЗАРДАҚУЛДА МАЙИЗ МУЛ

ОЛТИНСОЙ туманидаги «Зардақул» жамоа хўжалиги бу йил 65 тонна сифатли майиз тайёрлади.

ЗАРДАҚУЛ қишлоғи аҳли давлат хўжалиги таркибидан чиқиб, мустақил жамоа хўжалигига бирикиб ишлашга ўтгач, аҳвол бутунлай ўзгарди. Бу йил тайёрланган майизнинг фойдаси бошқа соҳалар зарарини қоплашга сарфланмай, хўжалик ғазнасига тушади. Демак, меҳнат қилганлар яхшигина даромад кўрадилар.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

КИНОЧИЛАР ҲАМКОРЛИГИ

БУХОРОДА ўзбек ва тожик кинемотографлари ўзаро ҳамкорликда «Нур таратувчилар» тўла метражли фильмини суратга олдилар. Унда Бухоро электр корхоналарининг етмиш йил мобайнида босиб ўтган йўли ўз ифодасини топган.

Фильмни яратишда «Тожикфильм» билан Бухородаги «Ситора» халқ студияси ҳамкорлик қилишди. Улар келажакда шаҳарнинг қадимий ёдгорликларини тараннум этувчи фильмлар яратиш ниятидалар.

ЖУМҲУРИЯТДА ЯГОНА ЛИЦЕЙ

БУХОРО тумани маркази Ғалаосиё шаҳрида янги лицей иш бошлади. Бу билим даргоҳида уч ихтисос: химия-биология, тиббиёт ва инглиз тили бўйича машғулотлар олиб борилмоқда.

Лицей турдош ўқув юртларидан анчагина фарқ қилади. Яъни, бу лицейни туман бюджетидан таъминланадиган республикада ягона ўқув маскани, десак ҳам бўлади. Бу ерда 8—9-синфларни тугатиб, тест синовларидан ўтган 80 иқтидорли талаба таълим олмоқда.

М. ОТАБОЙ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ТИЖОРАТ ДУКОНИДАГИДАН АРЗОН

ЗАДАРЁ туман марказида «Оққум» номли Ўзбекистон—Италия қўшма корхонасининг янги фирма дўкони очилди.

Ноёб Италия меъморчилиги услубида қурилган бинода «Коррера» тамғали, бежирим, харидоргир кийим-кечаклар сотилаяпти. Уларнинг баҳоси тижорат дўконларидаги нархдан анча арзон.

В. ХУЖАҚУЛОВ.

СЎМ-КУПОННИНГ ҚИЙМАТИ БЕЛГИЛАНДИ

Ўзбекистон Марказий банки қадрсизланган эски нусхадаги пулнинг асосий қисмини муомаладан чиқариб, сўм-купоннинг баҳосини 1993 йилда чиқарилган Россия рублига нисбатан —1:1 ва АҚШ долларига нисбатан —1150:1 қилиб белгилади. Республикада мавжуд бўлган ва янги ташкил этилган алмаштириш пунктлари валюта билан боғлиқ операцияларни ана шу нисбат бўйича амалга оширади.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки.

УМУМХАЛҚ БАЙРАМИГА ҲОЗИРЛИК

Мустақил давлатимиз Мустақил Конституциясининг бир йиллигини умумхалқ байрами сифатида нишонлаш учун қизғин ҳозирлик кўрилмоқда, барча вилоятларда Конституция кунига бағишланган йиғинлар, суҳбатлар ва бошқа тадбирлар ўтказилмоқда.

Байрам арафасида Тошкентдаги «Туркистон» маданият саройида илмий конференция бўлади. Халқлар дўстлиги саройида эса Конституция кунига бағишланган тантанали йиғилиш ва катта концерт ўтказилади. Пойтахтнинг Мустақиллик, Халқлар дўстлиги, театр майдонларида, Алишер Навоий номидаги миллий боғда, Амир Темур хиёбонида халқ сайллари, санъаткорлар ва бадиий ҳаваскорларнинг турли томошалари бўлади. савдо расталари ташкил этилади.

25 ноябрь куни республика Вазирлар Маҳкамасида байрамни ўтказиш ташкилий қўмитасининг раиси, республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков бошчилигида ўтган йиғилишда ана шу масалалар атрофлича кўриб чиқилди. Тегишли вазирликлар, идораларнинг вакиллари, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимларининг ўринбосарлари байрамга тайёргарлик қандай бораётгани хусусида ахборот берди.

Йиғилишда Президентнинг Давлат маслаҳатчиси М. Умурзоқов, Олий Кенгаш Раисининг ўринбосари Э. Халилов, Бош вазир ўринбосари М. Қорабоев қатнашди.

(ЎзА).

8 декабрь — Ўзбекистон Республикаси КОНСТИТУЦИЯСИ КУНИ

ЮРТИМИЗ — ЖАҲОН САҲНИДА

Конституциямизда мамлакат тараққиётининг узак йўналишлари белгилаб қўйилган. Жумладан, жаҳон ҳамжамиятида фаол иштирок этиш ва Ўзбекистоннинг миллий манфаатларига мос келадиган кўп томонлама сиёсат юритиш — давлатимиз мустақиллигини мустаҳкамлашнинг муҳим шартидир.

Ўтган икки йилдан ортиқроқ вақт ичида чет мамлакатлар билан 100 дан ошиқ шартнома ва битимлар тузилди. БМТ бош котиби Бутрос Ғолий Ўзбекистоннинг Марказий Осиёда тинчлик ўрнатувчилик ролига, унинг бутун дунёда вазмин ва ошкора юритаётган ташқи сиёсатига юқори баҳо берди.

Ўзбекистон бутун дунёда ўзининг ташқи сиёсий ва маданий муносабатларининг бой тарихига эга бўлган ва мустақил равишда замонавий дипломатик алоқаларни амалга ошираётган тинчликсевар ҳуқуқий давлат сифатида намоён этмоқда. Халқаро муносабатларда мамлакатимиз учун асрлар оша буюк бўлиб келган давлатлар ҳам, давлатчилик тарихи кўп жиҳатдан бизникига ўхшаш ёш мамлакатлар ҳам баб-баравардир.

Ўзбекистон ташқи сиёсати негизида ўзбек халқининг юксак манфаатлари, унинг фаровонлиги ва хавфсизлиги ётади. Табиийки, бунда ўз шерикларининг манфаатлари, уларнинг геосиёсий йўналишлари ҳисобга олинади, чунки Президентимиз И. А. Каримов таъкидлаб ўтганидек, муштараклик бўлмаса, ташқи сиёсат ҳам бўлмайди.

Бизнинг халқаро майдондаги илк қадамларимиз ўзаро ҳурматга йўналтирилганлиги билан ажралиб туради. Ўзбекистон Марказий Осиёнинг бошқа давлатлари сингари жаҳон ҳамжамияти ҳаётида фаоллик кўрсатишни ўз мустақиллигининг ташқи сиёсатдаги устиворлиги, деб ҳисоблайди.

А. ХУДОЙБЕРДИЕВ.

• Долзарб мавзу

ЎЗБЕКНИНГ СЎМИ

Ҳар қандай давлатнинг мустақиллигини таъминлайдиган бир қанча омиллар бўлади. Булар — чегара, уни қўриқлайдиган қўшин, Конституция, давлат рамзлари, байроғи ҳамда иқтисодий муомала воситаси бўлмиш миллий валютанинг мавжудлигидир.

Бир пайтлар улуғ боболаримиз томонидан зарб этилган пулимиз дунё кезгани рост. Хоразм ва Бухоронинг тилла тангалари жаҳон бозорида нақадар машҳур бўлгани мозийдан яхши маълум. Тарихий манбаларимизни кўздан кочирганлар шу ҳақиқатни эслаб қўйсалар, фойдадан ҳоли бўлмас.

Донишмандлар «Оққан дарё оқмай қолмас», деб каромат қилганларидек, бугун яна қаддимиз ростланиб, ўзлигимизни англамоқдамиз. Мустақиллигимизни белгилайдиган жиҳатлар аста-секин шаклланмоқда. Оламнинг олий мавжудоти бани одамзод ҳаёти давомида кемтик дунёни босқичма-босқич мукаммаллаштириб боришга интилганидек, энди-энди жаҳон саҳнига чиқаётган давлатимизда ҳам мустақилликни белгилайдиган омиллар шаклланиб, бўй кўрсатмоқда. Жумладан, ўзбек сўмининг муомалага киритилиши ижтимоий ҳаётимиздаги ана шундай бир кемтикликни тўлдиражагидан умидвормиз.

Ўзбекнинг сўми дунёга келди. Энди у миллий валюта — ўзбек пули сифатида доллару марка, фунт-стерлингу лира, рубль ва риёл, тангаю франк каби иқтисодий ҳаётга мустақил қадам қўйиши, улар билан тенглашиши, баъзиларидан ўзиб кетиши, дунёдаги қудратли валюталардан бирига айланиши лозим. Шундай бўлади ҳам. Бунга етарли асос бор.

Сўмнинг жорий этилганига ҳали ҳеч қанча вақт бўлгани йўқ. Дастлабки кунлари қийинроқ бўлди. Рубль ёки доллар билан майдонга тушиш осон кечмайди, албатта. У туғилган куни бозорда нарх-наво кескин ошди. Жамғарма банклари олдидаги навбатларнинг гўё чеки йўқдек эди. Бор-йўғи беш кундан кейин бу аҳвол яна табиий ҳолатига қайтди. Нарх-наво ҳам секин-аста жойига тушаётир.

Сўм — ўзбек давлатининг миллий валютаси, товар айирбошлаш, муомала воситаси, халқ мулки, моддий бойликлари, ички бозорнинг ишончли ҳимоячисидир. Энди унга халқаро молия биржалари, бозорларида ўрин ва нисбат берилади. Демак, у ўзбекни дунёга танитгувчи ташрифнома ҳамдир.

Сўм — мамлакатимиз бозорининг тўкин-сочинлиги манбаи ва бошқа валюталар истилосига қарши мустаҳкам тўғондир.

Сўм — истиқлол ва эркнинг муҳим белгиси, миллатнинг фахри ва таянчларидан биридир.

Шу кунларда Ўзбекистоннинг сўмни жорий этиш билан боғлиқ муаммолари турлича шарҳланаётир.

Баъзи хорижий матбуот нашрларида ёзилишича, Ўзбекистон сўмни киритишда гўёки сусткашликка йўл қўйди. Иккинчи хил нашрларда Россия Ўзбекистонни рубль ҳудудидан мажбуран чиқариб юборгани баён этилади. Уларнинг талқинича, ягона рубль ҳудудида қолишдан Россия иқтисодий жиҳатдан ютқазаётган экан. Учинчи хил оммавий ахборот воситалари эса, сўм рубль ёки долларга бардош беролмайди, уни Украина карбованецининг тақдири кутаётир, деган ва бошқа шунга ўхшаш тахминларини билдирмоқда.

Бундай фикр-мулоҳазалар қанчалик тўғри? Келинг, ушбу саволларга баҳолиқудрат жавоб берайлик.

Аслида-ку, МДҲ мамлакатлари келишиб, бир вақтда миллий пул бирлигига ўтганида энг қулай ва кам харажат йўл шу бўлур эди. Улар ўртасидаги товар айирбошлаш доллар билан ҳисобланиб, ҳар бир давлатнинг ўз балансига ўтказилар, балки, МДҲнинг заҳира фонди тузилиши, ҳар бирининг улуши қатъий белгилаб қўйилиши мумкин эди. Бироқ, бундай бўлмади.

Аммо бунга қанча ҳаракат қилинди! Мамлакатимиз Президенти Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон, Туркманистон ва Тожикистонда бир хил пул бирлигини жорий этиш таклифи билан чиқди. Таассуфки, бу ғоя ҳам етарлича қўллаб-қувватланмади. Республикаларнинг бири у ёққа тортди, бири бу ёққа. Фақат Ўзбекистон ва Қозоғистонгина миллий валютага баҳамжиҳат, бир вақтнинг ўзида ўтишга қарор қилди.

Президентимизнинг мазкур таклифида пухта ҳисоб-китоб ва асос бор эди.

Биринчидан, собиқ СССР ягона ёпиқ иқтисодий макон эди. Ишлаб чиқариш ниҳоятда ихтисослаштирилган ва минтақалаштирилган бўлиб, ҳар бир республиканинг маълум бир маҳсулотни сотишда яккаҳокимлик ва ўзаро боғлиқлик даражаси ниҳоятда қаттиқ эди.

Бундай шароитда пул ислоҳотини алоҳида-алоҳида ўтказиш МДҲга аъзо бўлган ҳар қайси давлат учун жуда қимматга тушар эди. Негаки, миллий валютанинг ресурс, товар, олтин таъминоти, шунингдек, иқтисодий-ижтимоий ва сиёсий аҳвол ҳам ҳар жойда ҳар хил эди. Иккинчидан, МДҲнинг бирйўла ўз миллий асъорларига ўтишининг яна бир муҳим аҳамияти бор эди. Собиқ СССР доирасида миллатлар сочилиб кетган, уларни ҳар хил сиёсий ўйинлар қурбонига айлантирувчи кучлар етарли эди. Учинчидан, ҳокимиятга қарши мухолиф кучлар миллий асъор жорий қилиш билан боғлиқ камчиликлардан усталик билан фойдаланиш пайида бўлардилар.

Айниқса, бу жиҳатлар кўп миллатли ва бой мамлакатда ҳисобга олиниши шарт эди. Шу боис республикамизда миллий валютани жорий қилиш вақтида сиёсий кучлар нисбати, Ўз-

(Давоми 2-бетда).

Хабарлар

МАРРА ЭГАЛЛАНДИ

НАВОИЙ вилоятининг энг йирик туманларидан бўлган Навоий тумани пахтакорлари йиллик зафар маррасини эгаллашди.

Заршунослар давлатга 25 минг тонна «оқ олтин» топшириб, ҳар гектар майдондан 27 центнердан ҳосил кўтаришди. Ҳосилнинг 60 фоизидан зиёди машиналар бункеридан тўкилди. Эришилган меҳнат ғалабасига туманнинг Навоий номли, Ҳазора, Ибн Сино ва Қодир Раҳимов номли жамоа хўжаликлари муносиб улуш қўшдилар.

М. МАҲМУДОВ.

БЎЗ ЕРЛАРГА СУВ КЕЛАДИ

«Наманганводстрой» ва «Наманганирстрой» трестларининг қурувчилари янги Поп каналини қуришга киришдилар.

Узунлиги 28 чақирим бўлган бу сув иншооти Тўғон Олмос массивларидаги 25 минг таноб бўз ерларни сув билан таъминлайди. Каналга Сирдарёдан қудратли насослар орқали ҳар сонияда 22 минг куб метр сув олинади. Қурувчиларнинг тахминига кўра, иншоотнинг биринчи навбати 1995 йилнинг март ойида ишга тушади.

Ю. ВОҲИДОВ.

ЯРАҚОН ХАСТАЛИГИ КАМАЯДИ

САМАРҚАНД вилоятида биринчи марта болаларни яроқон (сариқ) касаллигининг «Б» шаклига қарши эмлашга киришилди. Бу юқумли касаллик келтираётган ташвиш ва унинг асоратлари кўпчиликка маълум. Шуни ҳисобга олиб Самарқандлик тиббиёт ходимлари туғруқхоналарда дунёга келган чақалоқларни ва уч ёшгача бўлган болаларни тажриба тариқасида эмлай бошладилар. Бу тажриба фақат бизда қилинаяпти, деб чўчишга ҳожат йўқ. Чунки, ривожланган кўпгина давлатларда яроқон касаллигига учраганлар сони худди шу йўл билан кескин камайтирилган.

ГЕОЛОГНИНГ ИХТИРОСИ

МАЪЛУМКИ, Самарқанд чинни заводи ва республикамиздаги бошқа шу турдаги корхоналар, асосан, четдан келтирилган хом ашёдан фойдаланади. Чунки, шу пайтга қадар чинни тайёрлашда муҳим ўрин тутадиган каолин моддаси бизда қазиб олинмасди.

Самарқанд вилоятининг Нуробод тумани ҳудудидаги Жанубий кон бошқармасига қарашли 1-геология-қидирув гуруҳи бош геологи Виктор Гапочка узоқ изланишлардан сўнг бу муаммони ҳал қилди. У каолин моддасини қазиб олиш ва уни соф ҳолда ажратишнинг ажойиб усулини ихтиро этди.

Тошкентнинг «Альянс» брокерлик фирмаси геологни бу иши учун 300 минг сўм мукофот билан тақдирлади. Ихтиронинг ишлаб чиқаришга жорий этилиши яқин йиллар ичида Ўзбекистонга миллион-миллион маблағни тежаш имконини берса, ажаб эмас.

«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕКНИНГ СЎМИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

бекистонни тайёр хомашё базасига айлантириш орзусида юрган чет давлатлар, ҳукуматга мухолиф томонлар ҳаракатига баҳо бериш ва уларнинг таъсирини камайтирадиган чора-тадбирлар ишлаб чиқиш тақозо қилинарди.

Тўртинчидан, муаммонинг бошқа жиҳати ҳам йўқ эмас эди. Ўзбекистонда мустақил равишда валюта, молия-кредит сиёсатини ўтказиш муаммоси мавжуд эди. Ушбу соҳада кадрлар ҳам, моддий-техника базаси ҳам, қоғоз ва пулни зарб этиш имкони ҳам етарли даражада эмасди. Валюта сиёсатини билмаслик, унинг нозик қирраларини тушунмаслик давлатнинг парокандалигига олиб келиши, нохуш воқеаларни келтириб чиқариши, рубль истилосидан ҳам кўпроқ зарар етказиши мумкин. Валюта сиёсати — ўта масъулиятли вазифа. Уни юргизувчилар бениҳоя ҳалол-пок, ўз касбига беҳад меҳр қўйган, мукаммал мутахассис бўлиши шарт. Бу муаммоларнинг барчасини ҳал этиш учун вақт керак эди. Фурсатдан ютиш зарур эди. Шунинг учун «сўмни киритишда сусткашлик қилинди, кечикилди», дегувчиларнинг фикрлари асоссиздир. Аксинча, бу борада халқимизнинг «етти ўлчаб, бир кес» деган пурмаъно иборасига амал қилинди.

Рубль ҳудудини яратиш бўйича Россия ҳукуматининг ҳатти-ҳаракати ниҳоятда субутсиз ва ғирром ўйин бўлиб чиқди. Юқорида қайд этганимиздек, собиқ СССР ёпиқ иқтисодий макон эди. Унда ишлаб чиқарилган маҳсулотларни харид этувчилар олдиндан режалаштирилиб, ўзаро ипсиз боғлаб қўйилган эди. Мустақилликни қўлга киритган давлатлар ўз халқини ўйласа, мавжуд иқтисодий алоқаларни узиб ташлаши хатодир. Тўлов воситаси бир хил бўлса, бу барчанинг манфаатига мос бўлар эди.

Рубль ҳудуди тузишга қарор этган олти давлат раҳбари аввало шу нарсани эътиборга олган эди. Аммо, Россия ҳукуматининг баъзи бир сиёсатчилари рубль ҳудуди ғоясини сиёсий ўйинга айлантириб, эгамен давлатларнинг мустақиллигига дахл қиладиган шартларни ўртага қўя бошлади. Бу ҳақда батафсил ёзилди, гапирилди, бинобарин, такрорлаб ўтиришга ҳожат йўқ.

«Бу ўйинда Россия ютдими ёки ютқаздими?» деган савол кўпчиликни қизиқтириши табиий. Аслини олганда, бу масала Россиянинг ички иши. Лекин, «рубль ўйини» Россия тарихида давлат субутсизлигининг бир кўриниши сифатида абадий қолажак. Бунинг энг ёмон оқибати шундаки, энди Россия ҳамкор сифатида нафақат МДҲ давлатлари ўртасида, балки жаҳон мамлакатлари орасида ҳам ишончини йўқотди. Бу — масаланинг тарихий-сиёсий жиҳати.

Россия сиёсатчиларининг «рубль ўйини» аввало Россия иқтисодиёти ва халқи учун зарарлидир. Чунки, Россия товарларини бирон-бир хорижий харидор кутиб тургани йўқ. Уни ҳозирча асосан МДҲ давлатлари сотиб олади. Энди Россия катта бир бозордан ажралиб қолди, демакки, ишлаб чиқариш миқдори камаяди, ишсизлик кўпаяди. Аҳолининг турмуш даражаси пасаяди. Агар, ҳозирнинг ўзида Россия аҳолисининг ярмидан кўпроғи учма-уч кун ўтказаётганини ҳисобга олсак, «рубль ўйини»да Россия ютмади, аксинча — ютқазди. Сўзида турмайдиган ҳамкор билан ишлаш ниҳоятда мушкул ва ишончни қайта тиклаш учун ҳали кўп сувлар оқиб ўтиши керак.

Энди сўмни жорий қилиш бўйича Ўзбекистон йўли ҳақида икки оғиз сўз. Аввало, у бошқа мамлакатлар тажрибасига ўхшамади. Ҳалол ишлаб топилган пулнинг ҳаммаси алмаштириладиган бўлди. Иккинчидан, янги ва эски пул нисбати 1:1. Бошқа давлатларда эса бу турлича — 1:100, 1:50, 1:10 ва ҳоказо.

«Бирга — бир нисбат иқтисодий жиҳатдан энг арзон, руҳий-психологик жиҳатдан энг қулайдир. 1:1 дан бошқа барча нисбатларда халқ хўжалигидаги ишлаб чиқариш фондларини қайтадан ҳисоб-китоб қилиш керак бўлади. Бу узоқ вақт ва харажат талаб этади. Чунки, ҳисоб-китоб ишлари аниқ ва пухта текширилган маълумотга таяниши лозим. Акс ҳолда, янги валюта реал қийматни акс эттира олмайди. Бу эса, ўз навбатида, маҳсулот ва унинг пул ифодаси ўртасидаги нисбатнинг бузилиши, инфляция ёки иқтисодий бўҳронга олиб келиши мумкин. Ўзбекистон вариантида бундай таваккалчиликка йўл қўйилмади, тўғри йўл танланди.

Энди биз ўз миллий валютамизга эгамиз. Салкам бир аср мобайнида биз ундан мосуво эдик. Юртимиз нафақат пул бирлиги, балки валюта сиёсати, молия тизимига ҳам эга эмас эди. Уни яратиш, жорий қилиш узоқ йиллар орзу бўлиб қолаверди. Тўғриси, орзуга ҳам имкон йўқ эди. Орзумандларни Сибирнинг совуқ ўрмонлари кутарди.

Шукрки, бугун ўзбекнинг сўми ҳар биримизнинг ҳаётимизга собитқадамлик билан кириб боряпти. Юртимиз рубль босқинидан тозаланмоқда. Бу тозариш халқимизнинг руҳий оламига ҳам янгиланиш бахш этмоқда. Куни кеча бозору савдо дўконларимизда ҳукмронлик қилган рубль бугун кузак япроқларидай заъфарон рангга кириб, мунғайиб қолди. Чунки, заҳматкаш ўзбекнинг сўми юз кўрсатди. «Бу халқнинг ҳоли не кечаркин?» дея бизни иқтисодий қамал қилмоқчи бўлганлар тилларини тишлаб қолдилар. Энди кимки бу халққа ёмонликни раво кўрмоқчи бўлса, ана шундай ҳол такрорланаверади.

Кўзимиз рублларга, ундаги Кремль ва Ленин суратларига ўрганиб қолган эди. Шунинг учун ҳам янги пул элчиси — сўм-купон дастлаб кўзга ғалатироқ туюлган бўлса, ажаб эмас. Аммо бу вақтинчалик ҳолдир.

Ленин ва Кремль сурати солинган рублларнинг ўлкамиздан кетгани рост бўлсин. Ўзбек давлатининг рамзи туширилган заҳматкаш ўзбекнинг сўми абадий яшасин. Абадий яшайди ҳам. Чунки, бунга етарлича асос бор. Ўзбекистоннинг иқтисодий ва илмий салоҳияти, моддий ва табиий бойликлари, энг муҳими — меҳнаткаш халқи бунга кафолатдир.

Фарҳод РЎЗИЕВ,
иқтисод фанлари номзоди.
(ЎзА).

Тошкент мебелсозлик концернига қарашли Бешариқ мебель корхонасининг ишга тушганига кўп бўлгани йўқ. Бу ерда қисқа вақт ичида 18 турдаги мебель тайёрлаш йўлга қўйилди.

СУРАТЛАРДА: (юқорида) Корхона директори Хайрулла Саъдуллаев ва уста Жаҳонгир Ҳазратқуловлар мебеллар сифатини кўздан кечиришмоқда; янги тайёрланган мебель намуналари.

Турғунбек МАҲКАМОВ олган суратлар.

Орол муаммоси жаҳон жамоатчилиги эътиборида

ЎЗБЕКИСТОН «Экосан» экология ва саломатлик халқаро жамғармаси ҳамда Жаҳон иқтисоди ва дипломатияси университети ҳамкорлигида Марказий Осиёда экологик хавфсизлик муаммоларига бағишланган халқаро симпозиум бўлиб ўтди.

Анжуманда жумҳурият вазирликлари раҳбарлари, «ЭКОСАН»нинг илмий-маслаҳат кенгаши аъзолари БМТ экспертлари, олимлар, шунингдек кўпгина давлатларнинг Ўзбекистондаги элчихоналари вакиллари иштирок этдилар.

«ЭКОСАН» Халқаро жамғармаси раиси Ю. Шодиметов анжуманни очар экан, Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг БМТ Бош Ассамблеяси 48-сессиясидаги маърузасида кўтарилган экологик муаммолар ва Орол денгизининг қуриб бориши билан боғлиқ халқаро муносабатларга йўналиш қатнашчиларн эътиборини қаратди.

Анжуманда Марказий Осиё экологик муаммоларн тизими ечимининг умумий йўл-йўриқларини ишлаб чиқиш, минтақа аҳолисини ичимлик суви билан таъминлаш ва уларни ижтимоий-экологик ҳимоялаш, ягона экологик хавфсизлик тизимини яратиш борасида қизғин мунозаралар бўлди. «Экосан» вице-президенти, республика Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси раиси А. Ҳабибуллаев, Ўзбекистон Фанлар академияси вице-президенти И. Искандаров, Қишлоқ хўжалиги фанлари академияси академиги Н. Ҳамроев, шу академия мухбир аъзоси, профессор Р. Ҳусанов, «Экосан» жамғармаси бош директори М. Раҳимов муҳокама этилаётган масалалар ечими хусусида ўз илмий қарашлари ва концепцияларини баён этдилар.

«Бирлашган Миллатлар Ташкилотида, — деди БМТнинг Ўзбекистондаги доимий вакили Холид Малик, — минтақадаги барқарорлик ва тинчликни сақлаш учун кураш хусусида аниқ ижобий фикр шаклланди. Президентингиз Ислом Каримов бу йўлда катта ишларни амалга оширди. Эндиликда у минтақа экологик ҳолатини қутқариш ишларига ҳам қатъий киришганлигини кўрсатди. У асосий муаммо — Орол денгизи муаммоси ҳақида оламга ўз вақтида хитоб қилди.

Жаҳон Банкининг Ўзбекистондаги вакили Томас Дэвис ҳам ўз ташкилоти минтақа экологик ҳолатига катта аҳамият бераётганлигини таъкидлади.

Хорижий давлатлар элчихоналари вакиллари ва олимлар анжуман олдига қўйилган масалалар юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Яқин келажакда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, Жаҳон банки билан «ЭКОСАН» Халқаро жамғармаси ҳамкорликда яхлит экологик дастур ишлаб чиқиш хусусида келишиб олдилар.

М. НАЗАРОВ.
«Экосан» жамғармаси матбуот котиби.

ЭШИТМАДИМ ДЕМАНГЛАР

ПОДШО НИКОЛАЙ II ҚАЕРГА КЎМИЛГАН?

ЁЗУВЧИ Анатолий Граникнинг тахмин қилишича, подшонинг қариндош-уруғлари ўрнига уларга ўхшаш бошқа кишилар (двойник) отиб ташланган.

А. ГРАНИКНИНГ таъкидлашича, подшонинг уруғ-аймоқлари Кавказга, жумладан Гуржистонга яширинча чиқариб юборилган. Яқинда Тбилисидаги қабристондан подшо авлодларининг суяк қолдиқлари экспертиза қилиш учун қазиб олинди. Тахминларга кўра, қиролича Александра Фёдоровна, буюк князь Михаил Александрович, қироличанинг канизи Анна Вирубова айнан шу қабристонга дафн этилганлар. А. Граник Николай IIнинг Сухумидаги қабрини ҳам аниқ биламан, деди.

ЎҒИЛЛАРИНИ ВАУЧЕРГА СОТИШДИ

ЧЕЛЯБИНСК вилоятининг Киштим шаҳрида яшовчи ўн олти ёшли она уч ойли ўғлини зурёдсиз педагоглар оиласига сотди.

ПУЛ ҳисобига фарзандли бўлиш бу шаҳарда янгилик эмас. Яқинда кўпболали ичкиликбоз эр-хотин ўғилларини лўлиларга... бир дона ваучерга сотишганди.

БИР ШАЙБАГА ЮЗ МИНГ СЎМ

УСТ-КАМЕНОГОРСКДА маҳаллий торпедочилар Магнитогорскнинг «Металлург» жамоаси билан ўйнашаётганда қизиқ воқеа юз берди.

УЧРАШУВНИНГ учинчи бўлимида ҳисоб 3:3 бўлиб турган пайтда стадион диктори мезбонлардан кимки рақиблар дарвозасига ҳал қилувчи шайбани киритса, 100 минг сўм мукофот пули олишини эълон қилди. Пулнинг қудратини қарангки, шундай бахтли ўйинчи топилди ва мезбонлар ғалабага эришдилар. Бироқ, «Металлург»нинг бош тренери В. Постников норозилик эълон қилди. Ҳақиқатан ҳам жанжалли эълон ўйин тақдири ҳал бўлаётган пайтга тўғри келганди.

ЛЕНИННИНГ БОШИНИ ҚАЙТАДАН УЛАШДИ

БОШҚИРДИСТОННИНГ Иглино қишлоғидаги Ленин ҳайкалини қайсидир ғайрли кимса бир кечада бошидан жудо қилиб кетибди.

ТУМАН милицияси бузғунчини қўлга туширолмади-ю бироқ Ленининг «калласи»ни топишга муваффақ бўлди. Маҳаллий меморлар доҳийнинг бошини гипс ёрдамида жойига ёпиштириб қўйишди. Қиш арафасида Ленининг бўйнига гипсдан «шарф» ўрашгани айни муддао бўлди, дея ҳазиллашмоқда маҳаллий ҳангоматалаблар.

КЕМАНИ... «ҚАРОҚЧИ» УРДИ

ШИМОЛИЙ ДВИНДА турган «Ветлуга» теплоходига қуролли «ҳужум» қилган қароқчилар катери пичоғу тўппончаларини ишга солиб, беш минг банкадан кўпроқ треска балиғи жигари ва кўплаб музлаган хом балиқни ўлжа олди.

ТЕЛЕВИДЕНИЕДА намойиш этилган бу мавзу Архангельск аҳолисини ҳайратга солди. Чунки, бу шаҳарда ажабтовур воқеа-ҳодисалар юз бериб туради-ю, бироқ қароқчи кема...

Тез орада маълум бўлишича, «Ветлуга» матрослари шунчаки, «ўйин» кўрсатишган экан. Аслида ҳеч қандай қароқчи катер ҳам, ҳужум ҳам бўлмаган экан. Тресканинг жигарлари ва хом балиқларини экипаж аъзоларининг ўзлари ўмаришипти.

УЙЛАРИГА КЕЙИНГИ АСРДА ҚАЙТИШАДИ

ПЕТЕРБУРГЛИК эр-хотин Анатолий Посохов билан Наталья Голубева Ер шари бўйлаб велосипедда саёҳатга жўнаб кетишди.

БУНИНГ учун ўн йилдан кўпроқ вақт керак бўлади. Аммо бу томони Анатолий билан Натальяни ташвишлантираётгани йўқ, чунки уларнинг касби рассомлик. Бу соҳа кишилари дунёга ўз фалсафалари нуқтаи назаридан қарашади: ер сайёраси унда яшовчи ҳар бир инсоннинг уйи, чегаралар эса одамлар шунчаки, ўйлаб топган рамзий маънога эга, холос.

БИР ЯШИК ҚИСҚИЧБАҚАГА... «ТОЙОТА»

ЯПОНИЯНИНГ Немуро шаҳридаги балиқчилик портида ярим тақиқланган чакана бозор ғайри одатий олди-соттиси ва нарх-навоси билан «меҳмон»ларни ҳайратга солмоқда.

РОССИЯЛИК балиқчилар бу портни ёқтириб қолдилар. Сабаби — бу ерда исталган рўзғор буюмларини денгиздан овланган маҳсулотларга бемалол алмаштириш мумкин. Масалан, тажрибали «бозорчи»лар японларга бир яшик қисқичбақа бериб, бироз минилган енгил автомашинали бўлмоқдалар.

БУНАҚАСИНИ ҲАЛИ ДУНЁ КЎРМАГАНДИ

АМЕРИКАЛИК фермер ўз даласида шундай ошқовоқ етиштирдики, уни кўрган томошабинлар кўзларига ишонишмай қолишди.

МАССАЧУСЕТС штатининг Топсфилд шаҳридаги кўргазмага қўйилган бу баҳайбат ошқовоқнинг устига фермернинг ўғли Кристиан чиқиб ўтирганида, у қўғирчоқдан ҳам кичкина бўлиб қолди. Кўргазма ходимлари қизиқиб, ошқовоқни тарозига қўйишганида кўп эмас, оз эмас, нақд 312 (!) кило тош босди.

Кристианнинг отаси шундай ғаройиб ҳосил етиштиргани учун кўргазманинг биринчи даражали совринига сазовор бўлди.

«АФАНДИ ҚОЛИБ, КУСАНИ УЙГОТИШИПТИ»

НОВГОРОДДАГИ Савино қишлоғи аҳолиси ўз ҳамюртини ҳамма расм-русумларини жойига қўйиб, қабристонга дафн этди. Бироқ...

ҚИШЛОҚДА пиянисталиги билан танилган бир аёл «ҳамқишлоғимиз қолиб, бошқа одамни кўмаяпсизлар», деганда ҳамма ундан кулди. Аслида маст бўлса ҳам аёл ҳақ экан. Савинодан 60 чақирим наридаги бошқа қабристонда ҳам кўмишга олиб келинган марҳум бегона эканлиги маълум бўлди.

Хайриятки, тушунмовчиликлар вақтида аниқланиб, ҳар қайси марҳумга ўз гўри насиб этди.

ВАФОДОР ИТ НАФСГА СОТИЛМАДИ

ПЕРМЛИК тўрт нафар томтешар ўғри энди бир неча йил «касб»ларини ўзгартирадиган бўлишди.

ТЕКИНХЎР безорилар навбатдаги уйга ўғирликка тушишиб, бор нарсаларни йиғиштириб бўлиб, эшикка юзланишганларида рўпараларида катта овчарка ит пайдо бўлди. Тўрт оёқли «қоровул» ўғрилардан бирининг қўлини тишлаб, шерикларини ҳам жойларидан жилдирмай қўйди. Улар итни колбаса билан алдамоқчи бўлишди, аммо ит вафодорликка хиёнат қилмади. «Бечора» томтешарлар 12 (!) соат қамалиб ўтиришга мажбур бўлишди. Улар ухлаб қолган жойларида қўлга олиндилар.

• Мухбир муаммо қўяди

ТЕМИР ЙЎЛДАГИ ЎҒИРЛИККА НИМАЛАР САБАБ БЎЛАЁТИР?

УЛАР бу ишни аввалига, ими-жимида амалга оширамиз, ҳеч ким ҳеч нарса билмай қолади, деб ўйлашди. Қолаверса, четга чиқариб қўйилган, атрофида қоровул ҳам кўринмайдиган вагонлардан истаганча нарсани ўмариш ҳеч гап эмасдек туюлди. Бундан ташқари яқиндагина бир танишлариникида ичган ароқ ҳам уларни анча дадиллаштирган эди.

Шундай қилиб, Жиззах вилоятининг Ғаллаорол тумани, «Ғаллаорол» давлат хўжалиги ҳудудидаги 16-разъездда турган 3504-поезднинг Янгийўлдан Урганчга юк олиб кетаётган вагонларидан бирининг эшиги бузилди. Унинг ичи турли хил мебеллар билан тўла эди. Лутфулла Дўстмуродов, Фахритдин Кўчиев, Давлат Алланов, Мавлон Сулаймонов, Фахриддин Саидов, Аслиддин ва Муҳиддин Шавқиддиновлар вақтни ўтказмай «ишга» киришдилар. Вагон ичидан тезда бешта кресло, битта матрац, битта диван ерга туширилиб, ўзаро тақсимланди. Шу орада бу ердан ўтаётган Бахтиёр Ҳамроев ва Абдужалол Мусаев исмли шахслар ҳам «улушимизни олиб қолайлик» деганларича, ўзларини вагон ичига урдилар. Улар тўртта кресло, тўртта матрац, иккита журнал столини тушириб, уйларига кўтариб кетишди.

Анча вақтдан сўнг Самарқанд станциясига етиб келган юк поезди кўрикдан ўтказилганда 21673652-вагон очилиб, ундаги нарсалар ўғирлангани маълум бўлди. Шундан сўнг бу ҳодиса юзасидан Самарқанд транспорт милицияси бўлими ходимлари тергов-қидирув ишларини бошладилар. Уларнинг ҳаракатлари туфайли жиноят тезда очилди ва ўғриликка қўл урганлар жавобгарликка тортилдилар.

Бу воқеа ҳақида ҳикоя қилишдан мақсад темир йўлда содир бўлган яна бир жиноят тўғрисида фикр юритиш эмас, албатта. Кейинги пайтларда оммавий ахборот воситалари орқали республикамизда жиноятчиликка қарши олиб борилаётган кураш анча батафсил ёритилмоқда. Гап ана шу ўғриликка йўл очиб берилаётганида, имконият яратилаётганида.

— Бу воқеаларнинг кўз илғамайдиган жиҳатлари ҳам бор, — дейди Самарқанд транспорт прокурори Акрам Мустанов. — Биз давлат мулки талон-торож қилинаётганлиги ҳақида гапирамизу, нега бу ҳол содир бўлганлиги тўғрисида кўпам бош қотириб ўтирмаймиз. Масалан, шу йили Самарқанд транспорт прокуратураси ва милицияси назорат қилаётган ҳудудда содир бўлган нохуш ҳодисалар бўйича 37 та жиноий иш қўзғатилган. Шуларнинг 40,1 фоизи давлат мулкини ўғирлаш билан боғлиқдир. Буни қандай изоҳлаш мумкин? Жиноятчиликнинг асосий сабаби юклар ҳаракати ёмон назорат қилинаётганлигидадир. Чунки Жиззах билан Самарқанд оралиғидаги юз километр масофа деярли назоратдан четда қолаяпти. Бу жойда коммерция кўригидан ўтказиш пункти йўқлиги туфайли ўғирланган маҳсулот миқдори фақат «Мароқанд» станциясигача, яъни бизнинг ҳудудга келгандан кейингина маълум бўлмоқда. Натижада, текширув-қидирув ишларини олиб бориш ҳам зиммамизга тушаётир. Масалан, шу йилнинг саккиз ойи ичида Самарқанд темир йўл станцияси йўқолган нарсаларни қоплаш учун тахминан 20 миллион сўмдан кўп маблағ сарфлаган. Биз анча вақтдан буён Ўзбекистон темир йўл бошқармаси олдига Жиззах вилояти ҳудудида ҳам коммерция кўригидан ўтказиш пунктини қуриш масаласини қўйиб келаётирмиз. Бироқ улар маблағ йўқлигини рўкач қилиб, бу ишни эътиборсиз қолдираётирлар. Ҳолбуки, йўқолган нарсалар учун ҳар йили тўланаётган жарима миқдори бундай пунктни қуришга сарфланадиган пулдан бир неча баробар ортиқдир...

Прокурорнинг ташвишланганича бор. Маълумки, темир йўл орқали ташиладиган юкларни кузатиб борувчи соқчилик хизмати асосан спирт, портлайдиган моддалар ва бошқа шунга ўхшаш нарсаларни қўриқлайди. Қолган юк эса қаровсиз қолади, ҳисоб. Айрим кичик бекатларда юк поездлари ярим соат ёки ундан ҳам кўпроқ туришини ҳисобга олсак, қўли эгри кимсалар учун яна қандай шароит яратилиши мумкин?

Ҳозирги иқтисодий қийинчиликлар сабабли бензин энг танқчил нарсалардан бирига айланди. Бунинг устига цистерналарнинг техник ҳолати ҳам ёмон аҳволда. Эҳтимол, шунинг учун бўлса керак, Самарқанд транспорт прокуратураси ва милицияси текшираётган жиноий ишларнинг 70-80 фоизи айнан бензин ўғрилиги билан боғлиқдир. Бензин эса негадир соқчилик хизмати қўриқлайдиган нарсалар рўйхатидан чиқариб ташланган...

Коммерция кўригидан ўтказиш пунктларининг етишмаслиги, юкларни қўриқлаш ўзибўларчиликка ташлаб қўйилганлиги натижасида темир йўл орқали ташилаётган миллион-миллион сўмлик нарсалар талон-торож қилинмоқда. Аҳвол шу даражага бориб етганки, ҳатто бир гал чет элдан жўнатилган маҳсулотлар ҳам вагонлардан ўғирлаб кетилган. Албатта, бу ишларнинг Ўзбекистонга боғлиқ бўлмаган томонлари ҳам бор. Айтайлик, юклар Россия ва Қозоғистон орқали узоқ масофани босиб ўтади. Ўғрилик ўша ерларда ҳам содир этилган бўлиши мумкин. Бироқ айнан ўзимиздаги бепарволик туфайли йўл қўйилаётган жиноятлар олдида уларнинг салмоғи анча паст. Баъзи ташкилотлар соқчилик хизматига ҳақ тўлашдан қочиб, юзлаб минг сўмлик маҳсулотларидан айрилиб қолишаяпти.

Шу йилнинг бошларида Каттақўрғон шаҳар ташқи иқтисодий алоқалар ассоциацияси Владивостокдан бир неча вагон шакар олиб келган. Ушбу вагонлар манзилга етказилган куни ҳаммасини тушириб олишга улгуришмайди. Икки вагон шакар станция четида қаровсиз ташлаб кетилган. Натижада, бундан фойдаланган бир гуруҳ кишилар кечаси шакарни халталаб ўғирлаганлар. Тўғри Каттақўрғон станциясидаги транспорт милицияси ходимлари томонидан бу ишга қўл урганлар фош этилди ва маҳсулотлар эгасига қайтарилди. Лекин бунинг учун қанча-қанча одамларнинг вақти, кучи сарф бўлди. Ҳаммасига сабаб юкларни қўриқлаш йўлга қўйилмаганлигидир.

Бугун республика ҳукумати аҳолини зарур маҳсулотлар билан таъминлаш учун барча чорани кўраётир. Бу маҳсулотларнинг кўпи четдан, валюта ҳисобига олиб келинаётганлиги маълум. Лекин шу нарсаларнинг бир қисми Ўзбекистон ҳудудида коммерция кўриги пунктларининг камлиги, соқчилик назоратининг етарлича таъминланмаганлиги натижасида талон-торож қилинаётганлигини ҳеч нарса билан изоҳлаб бўлмайди.

М. МУҚИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ОЖ ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

Душанба, 29. XI

● ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Нақшлар бўстони». Телефильм.
18.25 «Ёшлик» студияси. «Истеъдод».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Дилда ишқинг...». Концерт.
20.00 «Санъат кошонаси». «Ўзбектелефильм» премьераси.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Фанимиз фахри». Академик Иброҳим Мўминов таваллудининг 85 йиллигига.
21.30 «Шаҳар бедарвоза эмас...».
22.15 «Қора ўқ». Бадиий фильм.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Билиб қўйган яхши».
19.40 «Мерос». Телефильм.
20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
20.20 Шифонор маслаҳати.
20.50 «Ассалому алайкум».
21.50 «Лаҳза». Хабарлар.

● «ОРБИТА IV»

5.55, 9.20, 15.20, 18.20, 21.20, 00.40 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 «Якшанба». Ахборот публицистик кўрсатув.
6.45 «Тонг».
8.00 «Сайловчи соати» (такрор.).
9.00 Янгиликлар.
9.25 «Тинглаиг, томоша қилинг...».
9.45 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телесериал премьераси. 25-серия.
10.15 «Нима! Қаерда! Қачон!».
11.20 «Маазу».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Гол».

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Мусиқий башорат». Кўп серияли телефильм премьераси. 5-серия.
16.40 «Рок-сабоқ».
17.20 «Иқболи кулганда».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 Мультфильм.
18.40 «Мулкдор алифбоси».
18.50 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
19.05 «Гол».
19.35 «Миниатюра».
19.45 «Сайловчи соати».
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телесериал премьераси. 25-серия.
21.55 «Спорт уик-энди».
«Янги студия» таништиради:
22.15 «Бомонд».
22.35 «Таржимаи ҳол».
23.05 «Мен».
23.10 «Ассалому алайкум!».
23.40 «Джэм-сейши». Ю. Шевчук.
24.00 Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Россияда бизнес».
9.30 Тонгги концерт.
9.45 Мульти-пульти.
9.53 Сиз севган комедиялар. «Олтин бузоқча». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.
12.40 ХХ аср кадрда ва кадр ортида. «Корниловнинг шинели».
13.40 «Деҳқонларга таллуқли масала».
14.05 Кундузги сеанс. «Ялангоёқлар». Бадиий фильм.
15.35 «Кунлардан бир куни Костромада».
15.55 «Бола тилидан».
16.25 Болалар учун янгиликлар.
16.40 «Трансросэфир».
17.25 «Катта жанжал».

*

18.00—20.10
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.10 Душанба куни детектив. «Лаки страйк» таништиради. «Қутқариш». Бадиий фильм. «Криминал ҳодисалар» сериалидан.
21.05 «Қутқариш хизмати 911».

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.30 «Ҳақиқат онлари».
23.25 «Экспомарказ таништиради...
23.30 Театр сафари. «Ой ёруғидаги саҳналар».

Сешанба, 30. XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Мен сизни суюбман».
7.50 «Оқ бўталоқ». Мультфильм.
8.00 «Қувноқ болалар».
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 «Бахт изловчи Ҳасан». Республика қўғирчоқ театрининг спектакли.
9.55 «Қизил Яримой шуъласи».
10.30 Ўқув кўрсатуви. Ўзбекистон халқлари тарихи.
11.00 «Муҳандис».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Тошкентда куз». Телефильм.
18.20 «Ёшлик» студияси. «Балоғат ёшида».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Навоий гулшани».
20.00 Дунё воқеалари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг бир йиллиги олдидан. «Истиқлолимиз қомуси».
21.30 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси дуторчи қизлар ансамблининг концерти.
22.05 «Мулоҳаза». Ў. Ҳошимовнинг «Тўйлар муборак» асари ҳақида.
22.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
20.10 «Концерт залларида».
«ОМАД» таништиради
21.15 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.30, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.55 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
8.00 «Сайловчи соати» (такрор.).
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Домисолька».
9.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.30 «Инсон ва қонун».
11.10 «440 герц».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Эдемга қайтиш». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 8-серия.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Ишбилармонлар хабарномаси».
15.40 «Конверсия ва бозор».
16.10 «Иш».
16.20 «Ён дафтар».
16.25 «Тедди Ракспининг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.50 «Биз яна кўплаб қўшиқлар тўқиймиз...». Н. Доризо.
17.10 «440 герц».
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 «Конституция: Ғарб тажрибаси».
18.45 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
18.55 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.45 «Сайловчи соати».
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Маазу».
22.15 «Мосфильм»нинг 70 йиллигига. «Андрейнинг қўмсаб». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар (1969 й.). Танаффус пайтида (24.00) — Янгиликлар.
02.25 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Ҳақиқат онлари».

* * *

11.55 Хонаки экран. «Кўзгу». Бадиий фильм.
13.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.05 Киноқиссалар. «Гобсек». Бадиий фильм.
15.45 Ҳужжатли фильм.
16.15 Болалар учун янгиликлар.
16.30 «Рост» студияси. «Гўзал қизлар».
17.00 «Трансросэфир».
17.45 «Танаффус». С. Есенин шеърлари билан айтиладиган романслар.

*

18.00—20.05
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.05 «Кўприкдаги нур». Пермь драма театрининг гастроллари муносабати билан.
20.35 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 249-серия.
21.25 Спорт кўрсатуви.
21.35 «Одатдаги пайтда». Д. Карасиининг Г. Алексеев шаърлари асосидаги спектакли.

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 «Сиёсат майдонида».
23.20 «Мен — йўлбошчиман».
23.35 «Сайловолди марафони».
00.05 Волейбол. Россия кубоги.
00.50 «Қисқаси...». Мусиқий телетомоша.

Чоршанба, 1. XII

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Лирик концерт.
7.50 «Наташа учун эртак». Мультфильм.
8.00 Дунё воқеалари.
8.10 «Билиб қўйган яхши».
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
9.10 «Саодатли санъат сайёралари». Фильм-концерт.
9.50 «Шимол ёғдусини ёқинг». Бадиий фильм.
11.00 Инглиз тили.
11.30 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Ургут жилолари». Телефильм.
18.25 «Ислоҳот—давр талаби».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 Эстрада концерти.
20.00 «Бобур». Телефильм.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Эсон Лутфуллаев куйлайди.
22.05 Эркин кураш. Ўзбекистон чемпионати.
22.45 «Бахт кулиб боққанда». Бадиий фильм.
00.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Қувноқ жилолар».
20.05 «Спринт».
20.30 «Театр оламида».
21.20 «Лўли». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

5.50, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.55 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
8.00 «Сайловчи соати» (такрор.).
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Ҳакка». Болалар учун ахборот кўрсатуви.
9.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.30 «Саадо кўприги».
11.00 «Монедан Пикассогача».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Эдемга қайтиш». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
13.10 СПИДга қарши кураш Бутунжаҳон кунига. «Амалий ишлар даври келди».
14.40 «Қизча ва силовсин». Телефильм.
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Тедди Ракспининг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.40 Волгоград шаҳар «Станица» фольклор ансамбли ижро этади.
17.00 «Қизлар ўртасидаги сир».
17.20 «700 клуб».
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
18.55 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.45 «Сайловчи соати».
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
«Сайланмалар». Бадиий-маърифий кўрсатув.
21.25 «Бир куни декабрда». Телерадио жамғармаси хазинасидан туҳфалар.
21.45 «Ватан солномаси». Парижда ғаройиб вернисаж.
22.15 «Паст овозда». Булгаков қаҳрамонларидан бирининг тақдири ҳақида.
22.30 «Дизайн қувончи. Модерн. Россия сюжетлари».
22.45 «Из». А. Вознесенский.
23.00 «Бедорлик». Волхонкадаги кеча.
23.20 «Сериал». «Инсон овози». Илмий-оммабоп фильм.

*

23.40 «Матбуот-экспресс».
24.00 Янгиликлар.
00.40 Футбол. Чемпионлар лигаси. «Милан» (Италия) — «Порту» (Португалия). Италиядан олиб кўрсатилади.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Бизнес: янги номлар».
9.15 «Параллеллар».
9.30 «Сиёсат майдонида».
10.25 «Рен-тайм».
10.55 Киноқиссалар. «Обломов ҳаётидан бир неча кун». Бадиий фильм. 1-серия.
12.10 «Обломов ҳаётидан бир неча кун». Бадиий фильм. 2-серия.
13.15 «Рус «Самиздати» қаерда сақланади?»
13.45 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.05 «Дунё аёллари». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси. 4-серия.
14.35 «Кўздан ғойиб бўлаётган манзара». Лев Аннинский кўрсатуви.
15.25 «Одатдаги пайтда». Д. Карасининг Г. Алексеев шеърлари асосидаги спектакли.
15.50 «Телегазета».
16.00 Мульти-пульти.
16.10 Болалар учун янгиликлар.
16.25 «Рост» студияси. «Яшил мактаб».
16.55 Мульти-пульти.
17.05 «Трансросэфир».
17.50 Спорт кўрсатуви.

*

18.00—20.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.00 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 250-серия.
20.55 «Мулоқот». К. Занусси — В. Ерофеев.
21.45 Криминал хабарлар экрани.

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 «Сайловолди марафони».
22.55 «Амалий ишлар даври». СПИДга қарши кураш Бутунжаҳон хайрия тадбири.
00.15 «/ —клуб».

Пайшанба, 2. XII

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Куйлардан қўшиқларга.
7.50 «Соябон менинг ҳамроҳим». Мультфильм.
8.00 «Қувноқ болалар».
8.20 «Улоқ». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 «Олтин занжир». Бадиий фильм.
10.25 «Қадрдонлар кўчаси». Телефильм.
10.50 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
11.05 Форс тили.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Бўталоқ». Республика қўғирчоқ театрининг спектакли.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 Рустам Ғойипов куйлайди.
19.50 Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг бир йиллиги олдидан. «Ватан меҳри». Адабий композиция.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 М. Қориёқубов номидаги Ўзбекистон Давлат филармонияси «Зарафшон» ашула ва рақс ансамблининг концерти. Халқлар Дўстлиги саройидан ёзиб олинган.
22.00 «Ҳамшаҳарлар».
23.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Болалар учун. «Табассум».
20.00 Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг бир йиллиги олдидан. «Бахтимиз қомуси».
20.30 «Шахс ва илҳом».
«ОМАД» таништиради
21.40 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.50, 15.20, 21.20, 00.40 — Кўрсатувлар тартиби.
5.55 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
8.00 «Сайловчи соати» (такрор.).
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.10 Нина Ананиашвили таклиф этади.
11.10 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Эдемга қайтиш». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 10-серия.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Тедди Ракспининг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.40 «Женева. Куз. БМТ».
17.10 «Джэм».
17.40 «...16 ёшгача ва ундан катталар». Танаффус пайтида (18.00) — Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.55 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.45 «Сайловчи соати».
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 Футбол. Чемпионлар лигаси. «Милан» (Италия) — «Порту» (Португалия). Италиядан кўрсатилади.
21.40 «Твин Пикс». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 9-серия.
23.30 «Максима».
24.00 Янгиликлар.
00.45 «MTV».
01.45 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Катдик».
9.10 «Мулоқот». К. Занусси — В. Ерофеев.
10.00 Тонгги концерт.
10.15 «Сўнган юлдузми?».
10.45 «Қутқариш хизмати 911».
11.40 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 249 ва 250-сериялар.
13.20 Ишдан бўш пайтингизда. «ТВ-ателье».
13.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.00 «Қалбларимизни саховат тарк этмасин».
14.30 «Телегазета».
14.40 «Трансросэфир».
15.25 «Терминал».
16.00 «Рус ижозатномаси».
16.30 Болалар учун янгиликлар.
16.45 «Рост» студияси. «Танги возраст». Ёшлар тележурнали.
17.15 «Келинг, аниқлаб олайлик».
17.30 «Услуб».
18.00—20.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.00 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 251-серия.
20.50 Ватаним менинг. «Учрашув жойи — Санкт-Петербург». 1-қисм.
21.45 Криминал хабарлар экрани.

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.30 «Сайловолди марафони».
23.00 Ватаним менинг. «Учрашув жойи — Санкт-Петербург». 2-қисм.

Жума, 3. XII

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Ёшлар куйлаганда».
7.50 «Ҳақгўй атиргул». Мультфильм.
8.00 Мутахассис маслаҳати.
8.10 «Зарафшон». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
9.00 «Қалъа жавоб берди». Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Зоология. Судралиб юрувчилар синфи.
11.00 «Тандир, арча, олов». Телефильм.
11.15 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
11.30 Ўқув кўрсатуви. Умумий биология. Ҳужайрада энергия алмашинуви.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Ўсмирлар учун. «Умид учқунлари».
18.35 «Биз очиқ жамоа». Телефильм.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Одобнома».
20.00 Дунё воқеалари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг бир йиллиги олдидан. «Истиқлолимиз қомуси».
21.30 «Ҳофизлар хониш қилганда».
22.05 «Маҳаллада дув-дув гап». Бадиий фильм.
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Севгилимни излайман». Телевизион бадиий фильм.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Сиз кутган дақиқалар». Ўзбекистон халқ артисти Хайрулла Саъдиев.

● «ОРБИТА IV»

5.50, 15.20, 18.20, 21.20, 00.40— Кўрсатувлар тартиби.
5.55 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
8.00 «Сайловчи соати» (такрор.).
9.00 Янгиликлар.
9.20 Мультфильм.
9.30 Эртак ҳузурида меҳмонда. «Юлдузли бола». Телевизион бадиий фильм.
11.00 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Бридж».
15.50 «Бизнес-класс».
16.05 «Ён дафтар».
16.10 Эртак ҳузурида меҳмонда. «Юлдузли бола». Телевизион бадиий фильм.
17.40 «Музограф».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 «Россия сайловининг акс садоси».
18.45 «Инсон ва қонун».
19.15 «03 вагони».
19.45 «Сайловчи соати».
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Твин Пикс». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 10-серия.
22.20 «Мўъжизалар майдони».
23.20 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
23.40 «Матбуот-экспресс».
24.00 Янгиликлар.
00.45 «Музобоз».
01.30 «Сиёсий бюро».
02.10 «Авто-шоу».
02.40 «Обоз» майдончаси. Т. Овсиенко.

● «ДУБЛЬ IV»
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Кетдик».
9.10 Ватаним менинг. «Учрашув жойи — Санкт-Петербург».
10.05 «Параллеллар».
10.20 «Уа манзили».
10.50 «Кўздан ғойиб бўлаётган манзара».
11.45 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 251-серия.
12.35 «Ҳайвонот оламида».
13.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.00 «Биз бошлаган иш».
14.30 «Трансросэфир».
15.00 Мульти-пульти.
15.20 Жума кунлари Дисней. «Қора ўқ». Бадиий фильм. 2-серия.
16.10 Болалар учун янгиликлар.
16.25 «К-2» таништиради: «Халқ фрайи».
17.20 «Ностальжи» — барча авлодлар мусиқаси».
17.50 Спорт кўрсатуви.

*

18.00—19.50
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.50 Россия телевизион театри. М. Булгаков. «Бехосият тухумлар».
21.30 «Фақат ош-нон билангина эмас...».

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 «Сайловолди марафони».
22.55 Катталар учун мультфильмлар.
23.20 «Мистер Икс». Бадиий фильм.
00.50 «Мусиқий синов».

Шанба, 4. XII

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Ватан ишқи». Концерт.
7.50 «Бувимнинг туғилган куни». Мультфильм.
8.00 Дунё воқеалари.
8.10 «Билдирсой». Телефильм.
8.20 Мутахассис маслаҳати.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
9.10 «Кўл тубидаги хазина». Бадиий фильм.
10.25 «Китоб ва ҳаёт».
10.55 Грек-Рим кураши бўйича С. Раҳимов хотирасига бағишланган анъанавий халқаро турнир.
11.55 «Халқ ижодиёти». «Гавҳар» ансамбли ҳақида.
12.40 «Билимдон». Қорақалпоғистон Республикаси Беруний тумани юқори синф ўқувчиларининг баҳси.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Томоша». Болалар учун фильм-концерт.
18.30 «Бизга мактуб йўллабсиз».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Бобур саломи». Ҳужжатли фильм премьераси («Ўзкинохроника»).
19.40 «Хонанда билан учрашув». Ҳуррият Исроилова.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Ёшлик» студияси. «Зиё».
22.00 Ўлмас Умарбеков. «Қиёмат қарз». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
23.40 «Тунги ёғду». Дам олиш кинопрограммаси.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Зарблар сеҳри». Аббос Қосимов.
19.50 Телефильм.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Браслет-2». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

6.40, 15.20, 21.20, 00.40 — Кўрсатувлар тартиби.
6.45 Эрталабки гимнастика.
6.55 «Матбуот-экспресс».
7.05 «Ишбилармон кишининг шанба тонги».
7.50 Янгиликлар.
8.30 «Қимор».
9.00 «Марафон-15» таклиф этади.
9.30 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
10.55 «Аванкосмик салон».
11.10 Мультфильм.
11.25 «Одамлар макони». Экологик кўрсатув.
11.55 «Илҳом манбалари».
12.25 «Тожикистон». Ҳужжатли фильм премьераси (1993 й.).
13.15 «Лаззат».
13.30 Тиббиёт ҳамма учун.
14.05 «Продюсер».
15.00 Янгиликлар.
15.25 «Пеппи — Узун пайпоқ». Болалар учун кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 12-серия.
15.50 «Пул ва сиёсат».
16.20 «Ультра-си». Спорт кўрсатуви. От спорти. Бридер Скраун совринлари. АҚШдан кўрсатилади.
17.00 «Қизил квадрат».
17.40 «Ҳайвонот оламида».
18.20 «Мариинскда променад».
19.15 «Оба-на».
19.45 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Ўзбилармон». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Орзу савдогарлари». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
22.15 «Серпантин».
23.15 «Матбуот-экспресс».
23.25 «Резонанс» студияси таништиради.
23.45 Катталар учун мультфильм.
24.00 Янгиликлар.
00.45 «Фестиваллар намойиши». Лондонда 37-халқаро кинофестиваль.
01.30 Охирги киносеанс. «Декалог-IX». Телевизион бадиий фильм премьераси.

● «ДУБЛЬ IV»
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.55 «Сиз яратган боғ».
9.25 Ҳужжатли фильм.
9.50 Мульти-пульти.
10.00 «Рост» студияси.
10.30 «Пилигрим». Россия саёҳатлар бюроси.
11.15 Мульти-пульти.
11.25 Хонаки экран. «Ҳам ҳаёт, ҳам кўзёшлар, ҳам муҳаббат». Бадиий фильм.

*

13.00—18.55
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ
13.00 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
13.10 «Гўзалликни бунёдкорлари».
13.45 «Бизнинг мерос» (татар тилида).
14.15 «Мусиқа оламида». И. Брамс асарларини А. Шарипова ижро этади.
15.05 «Кашфиётлар дунёси».
16.15 «Таниш номлар».
16.45 «Бу ажиб дунё».

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
16.55 «Бахтли тушлар таъбири».
17.25 «Каадрат илдиз остидаги чақа-тангалар».

*

18.00—20.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.00 «Островиё-ТВ» таништиради: «Феликс Круллнинг иқрори». Бадиий фильм. 2-серия.
21.05 «Мутлақо махфий».

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.30 «Сайловолди марафони».
23.05 «Ксюша ҳузурида».
23.35 «Даврадан чиқиш». Бутунроссия ногиронлар ўн кунлигига бағишланган «Умид» телемарафони.
00.35 Тунги сеанс. «Қариндош». Бадиий фильм.

Якшанба, 5. XII

● ЎзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».

*

8.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
8.30 Болалар учун. «Тонгги салом».
9.00 «Маҳобҳорат». Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм (Ҳиндистон). 43—44-сериялар.
10.30 «Қувноқ стартлар». Сирдарё вилояти мактаб ўқувчиларининг мусобақалари.
11.30 Ўзбек тилини ўрганамиз.
12.00 «Устозни табриклаб...». Ғ. Тошматов таваллудининг 80 йиллигига бағишланган кеча. «Баҳор» концерт залидан ёзиб олинган.
13.00 «Ёшлик» студияси. «Ватанпарвар».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Алиса Мўъжизалар ўлкасида». Мультфильм. 1—2—3-сериялар.
18.30 Болалар учун. «Санъат ғунчалари».
19.00 «Ҳафтанома» (рус тилида).
19.30 «Ойнаи жаҳонда».
19.45 Мирзо Улуғбек таваллудининг 600 йиллиги олдидан. «Улуғбек сиймоси саҳнада, экранда».
20.30 «Ҳафтанома».
21.10 Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг бир йиллиги олдидан. «Истиқлолимиз қомуси».
21.40 Ўзбекистон халқ артисти Рўзимбек Муродов.
22.45 «Савги сароблари». Бадиий фильм.
00.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
«ОМАД» ТАНИШТИРАДИ:

17.00 «Мультфейерверк».
17.40 «Курьер».
17.50 «Рок ҳақида».
18.20 «Ҳар соҳадан бир шингил».
18.30 Болалар учун. «Совға».
18.55 «Салом, ёшлар!»
19.25 «Даракчи».
19.35 Эълонлар.
19.40 «Видео-О».
21.15 «Курьер».
21.25 «Мусиқий йўлка». Мусиқий кўрсатув.
21.50 «Даракчи».
22.00 Эълонлар.
22.05 «Видео-О».

● «ОРБИТА IV»

7.55, 19.00, 22.45, 00.20 — Кўрсатувлар тартиби.
8.00 «Руҳни чиниқтириш».
9.00 «Марказ».
9.30 «Эрта саҳарлаб».
10.00 «Ҳамма уйдалигида».
10.30 «Спортлото» тиражи.
10.45 «Тонг юлдузи».
11.35 «Полигон».
12.05 «Сиз учун учрашув». Василий Аксенов.
12.50 «Янги авлод... ютуқ».
13.30 «Провинция».
«КТВ-I» ҳамда «Франс интернасиональ» канали таништиради:
14.00 «Француз пазандалари сизга тавсия этадилар».
14.10 «Кусто командасининг сувости одиссеяси». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси.

*

15.00 Янгиликлар.
15.15 Эстрада концерти.
15.35 «Саёҳатчилар клуби».
16.25 «Ҳунарли хор бўлмайди».
16.30 Мультфильмлар премьераси: «Каспер ва унинг дўстлари», «Ҳақиқий ажина овловчилар».
17.20 Эфирда бевосита мулоқот.
18.05 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
18.45 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
19.05 «Мен сизга қўшиқ куйлаб бераман».
19.40 «Нима! Қаерда! Қачон!».
20.45 Ж. Ануй. «Орнифль ёки елвизак». «Моссовет» номли Давлат академик театри фильм-спектаклининг премьераси.
22.00 «Якшанба». Ахборот публицистик кўрсатуви.
22.50 Ж. Ануй. «Орнифль ёки елвизак». Фильм-спектакль премьераси (давоми).
00.05 Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.25 Хайрли тонг! «Чемпионлар учун нонушта».
8.55 «Калит» кўрсатуви. «Шоҳона сафар». 8-қисм.
9.25 «Мусиқий коллекция». Ж.-Э. Бавузе чалади (фортепиано).
10.05 «Рост» студияси. «Космос сабоқлари», «Сони — супер-ижни».
10.35 «Здоровье».
11.05 «Ати-бати...».

*

11.35—15.45
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ
11.35 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
11.50 «Қудратимиз — дўстликда».
12.30 «Дийдор» (қозоқ тилида).
13.00 «Бахтимизнинг муштарак қонуни».
13.30 «Кўнгил кўприклари».
14.10 Мирзо Улуғбек таваллудининг 600 йиллигига. «Буюк мунажжим».
14.40 «Мусиқа оламида».
15.15 «Бу ажиб дунё».

*

15.30 «Мустақилликни одимлари». Ўзбекистон кўмир саноатининг ривожланиши ҳақида.
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
15.45 Диснейнинг сеҳрли олами. «Винни-Пухнинг янги саргузаштлари», «Қора плашч».
16.35 «Оқ қарға».
17.20 Мульти-пульти.
17.40 «М-трест».
16.00 Телефильм.
18.25 «Островиё-ТВ» таништиради: «Худолар сири». Бадиий ҳужжатли фильм.
20.00 Спорт кўрсатуви.

*

20.05—22.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Си-Би-Эс кинотеатри. «Бошқа аёл». Бадиий фильм.
00.05 «А» программаси: «Ассорти».

• *Хотира*

Акамиз 1941 йили «Алишер Навоий Самарқандда» мавзуида биринчилардан бўлиб номзодлик ишини ҳимоя қилди. 1959 йили докторлик диссертациясини (Бокуда) ёқлади. Кейинчалик Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзолигига, сўнг Академиянинг ҳақиқий аъзолигига сайланди.

Икки марта Ўзбекистон Олий Советига депутат, бир неча орден-медаллар соҳиби бўлди. 1985 йил 30 июль куни акажонимизнинг юраги тепишдан тўхтади.

У кишининг кўп асарлари чоп этилмай қолиб кетди. 1992 йили акамизнинг суюкли набираси Юсуфжон Абдуллаев ғайрат кўрсатиб, «Бедор қўшиқлар» шеърий тўпламини чоп эттирди.

Яқинда акажонимнинг ҳаётдан кўз юмганларига етти йил тўлиш арафасида, яна бир бор шахсий архивларини кўздан кечира туриб, бир неча қимматбаҳо қўлёзмаларини, жумладан нашрга тайёрлаб қўйилган, «Улуғбекнинг ўн бир ёши» достонини топиб олдим.

Ушбу шеърий қисса «Халқ сўзи» ўқувчиларида ҳам катта қизиқиш уйғотади, деган умиддаман.

Эҳтиром ила,
Абдулла ўғли НЕЪМАТ.

УЛУҒБЕКНИНГ ЎН БИР ЁШИ

Воҳид АБДУЛЛА

Оламнинг ўтмиши-ю бу куни,
Келажагию ечим тугуни,
Тарзу таврида тафовутлар бор.
Билмасанг умринг ўтади бекор.

Айниқса инсон тақдирига боқ
Ким тайёқ еган, ким эса оппоқ.
Оппоқман, — деган оқпадар қотил,
Оламда кўп ҳали, исқот —сабил!

Одам ўрганса ўз салафларин
Кўз ўнгида кўриб талафларин,
Қадам босар бемаъни, бақуват
Ўтказмагай беҳудага фурсат.
Шу маънода мен Улуғбек Мирзо

Ўн бир ёшлигин қаламга олдим.
Минг тўртюзу бешинчи йил жуда
Мураккаблигин байтларга солдим.
«Улуғбекнинг ўн бир ёши» деб ном —

Қўйилдию ёзилди қисса.
Раҳмат! Китобхони хушэҳтиром—
Чиқаргусидир қиссадан ҳисса.

БОШЛАЙМАН

Беш ашарликдан элликбешгача—
Тадрижда бўлмиш Улуғбек ёши.
Ўн бирдаиоқ қанчадан-қанча
Ташвишлар бўлмишдир умр йўлдоши.
Қиссаи вафоти Амир Темур —
Мирзо қисматига босилмиш муҳр.
Начора, — ёшман, — деб қўшмаса бош,
Бўлмасми салтанат талон-торож!
Хуруж йўқмиди тириклигида!
Хуруж бўлмасму ўлимлигида!
Ким олдини олур-раҳна солур,
Ким ҳоким мутлақ бўлиб қолур!
Сардорлар балки саркашлик қилур
Кимнинг кимлиги энди билинур.
Кимда бор садоқат, кимда тоқат,
Зоҳир бўлғуси — келганда офат!
Сароймулкхонимга тутиб қулоқ,
Ака-ука бўлуб бил иттифоқ —
Бири Улуғбек — бири Иброҳим,
Бибихонимни тинглашарди жим...
Чақалоқликдан бошлаб парвариш—
Бўлган экан Бибихонимлик иш!
Энди тушганда мотамли ташвиш—
Бўлармиди бирин — икки дейиш!!
Устодлар киму сабоқлар қандай!

— Уқитганларингни уқ!, —дегандай,
Момо текширарди такрор-такрор,
Улуғбек бўлган минг бор миннатдор.
Хуляс, Амир Ҳусайндан бу ёғи—

Бибихоним Темур таянчиғи!
Каттакон салтанатнинг обрўси,
Ней-ней киборлар эди побўси!
Тўсатдан боқеъ бўлиб ҳасби ҳол,

Вожиботи фармони, бемалол —
Ижродан ҳам ожиз қолди, қаранг.
Чор тараф таъжубда саргаранг.

ТАВСИФ

Самарқанд дарвозасин калитин
Ҳеч кимга бермас эди Арғуншоҳ.
Ишонмасди, десаларки,—бу чин—
Оламдан ўтдилар—Темур подшоҳ.

— Очсангизчи, — деса Мирзо Улуғбек,
Арғуншоҳ гўё эшитмагандек —
Қулоғин кар тутади, юради
Ҳурпайганча ғуриллаб туради.

Нойлож ёндилар — Аянобод,
Онакалон, набиралар ношод.
Киприк қоқмадилар, уйқу ҳам йўқ,
Фикру хаёлда Арғуншоҳлик дўқ.

—Лашкаркашликда эди дўлдуруст.
Салом-аликдан ҳам бекаму кўст.
Бош эгиб таъзим этарди—таъзим,
Эндиси дўстмас, гўёки ғаним!!

Султонияда кўз ёришиб шод
Сенга назар соларкан Гавҳаршод...
Тириоқчаларингни ўпган Арғун—
Нега энди дилларни қилар хун!

Чопар югуриб Темур бобомга,
Ойлик йўл босиб араб томонга.
Муҳаммад Тарағай атаб сени —
Улуғбек бўлсин, — деб фотиҳани,

Уқишганидан келтирди хабар.
Кун бўйи базм берилиб сартосар—
Араб қирғинидан аёз кечишган.
Сен учун ҳамма чоғир ичишган.

Кимхоб ёпишган Арғун устига —
Келганди сиғмай гўшти пўстига.
Тиз чўкиб айтганди бор-борини,
Саҳрони тўлдирган ёр-ёрини...

Оломон қийқириғи сўзларди.
Оғиз тўла яхшиликни кўзларди.

Нега энди, у ҳолдан мингдан бир —
Кўринмайди, қандай бўлди бу сир!
Султониядан Самарқандгача —
Арғун бошлиқ лашкари қисм анча...
Етиб келган эдик шоду хуррам.
У ҳолдан қай бирин айтай бўтам!
Энди бўлса мотам — ғам усти ғам.
Арғуншоҳ эса бепарво, беғам.
Сулаймон йўқ, доалар қутурдиму!
Тахту бахт сарнагун этилдиму!

Набираларим—набираларим
Ўзингиз оташқалб дастгирларим
Ҳаммаёқ поймол бўлмасин яна!
Ғанимлар қилмоқ бўлиб тантана...

Эндиги қирғин — ўзаро қирғин,
Этмасдан бобонгиз гўри чўбин,
Бошланиб ғавғо оғалар аро —
Қўлдан кетмасин шаҳри Бухоро!

Жасад келгунча—Арғун тингунча,
«Кўксарой» зори пой қилингунча,
Илож топайю кирай Самарқанд,
Сиз эса боғлаб камари зарбанд.

Улуғбек бир томон, Иброҳимжон—
Тан-жонингизда бор экан имон,
Дарвозаларда қуриб истеҳком —
Шаҳар қалъасини қилинг саранжом!

Билдирманг асло нохушлик хабар!
Орттирманг ўзингизга дарди сар!
Бу ерда ўзим бўлгум бошу қош.
Улуғбеккинам, ўзинг бўл қуёш!

Иброҳим бўлсин сенга мададкор,
Ғанимлик бўлмасин шаҳри Бухоро!
Чобуксуворларим учинг-учинг!
Қўлласин пиримиз Баҳоваддин...

Хайри мақдам набиралар, омин...!
Улуғбекда эндигина ўнбир ёш.
Бибихоним уққандай қуёш —
Машриқдан Мағрибга сочиб анвор...

Учарди ғиркўкли чобуксувор.
— Онажоним, ишонинг-ишонинг!
Устодлар ҳақиқатига қонинг!
Адолат бор жойда — Улуғбек бор.

Умр бўйи бўлғум — адолатшиор!
Бу сўзлар тилла — марварид сўзлар.

Бу сўзлар узоқ-узоқларни кўзлар.
Бибихонимга ботти чуқур,
Набирадан кўрмоқ бўлиб ҳузур.
Силжитдию қўллари ҳавода,
Дили, тили, оташин навода,
Танида гўё ўн кишилик куч
Ғажиб ташлагудек ким келса дуч.
Шернинг нави ҳам иргочиси ҳам бир,

Ҳайбатда қўрқув босғунлик далир.
Хушгуфторлик иффатини унутиб
Дағдағакорлик расмини тутиб
Чорраҳа дарвозасига йўл олди.
Арғуншоҳни чорлаб даҳшат солди:
Кўрмисан, кармисан, нима бало...
Сароймулккуман билмайсанми ё!
Кўкрагим чок этиб ёрайинми!
Бошингни қоникмга қорайинми!
Бибихоним манку — Бибихоним,
Галварс экансан, офатижоним!
Арғуншоҳ қотганча қотди қолди...
Дарвоза халқасига қўл солди.
Ёриб кириб ичкарига Бибихоним—
Дод солди, — Талаф бўлди имоним...
Сайқали руйи замин Самарқанд —
Салтанат пойтахти эдинг аржманд...
Қўшку айвонлар соҳиби қани!
Бибихоним дебон билсанг мани,
Қарши ол Темури жаҳонгирни!
Ҳарна ўтди — ўтди, кечир они!
Аммо, олиму фозили комил,
Жаҳон оламдан юзлаб минглаб бил —
Темур зўридан келтирилганди.
Илмнинг тўқ!, — деб билдирилганди.
Ким баҳра топди, кимдир топмади.
Ким кўппак бўлиб кимни қопмади!!
Улуғбек эса — келарин ўйлаб
Мунажжим бўлмоқ ниятин сўйлаб,
Сидқу садоқат билдирар эди.
Ҳуш қулоғига илдирар эди
Заки зукколар таълимотини,
Илмда биларди камолотини.
Неки уқтирдик — келажак эди.
Қисмат не келса — билажак эди.
Аммо, мазкур он бошлади тўфон—
Оламдан ўтган—Темур кўрагон...
Иброҳим бориб — келтирди хабар:
Темур бобога оллоҳу акбар —
Уқилганини, айтди бирма-бир,
Момо таҳсинини қиларди таҳрир...
Улуғбек мирзо нафас ростлади—
Сар ҳисобини қайта мослади.
Бухоро узра қолди Ҳотам той —
Шаҳарни қўймай бесару бепой.
Илк маҳоратин қилди намойиш —
Кимнинг қўлидан келарди бу иш!
Бир томон Насаф, Қарши дарвоза,
Бир томон Ўғлон — Қоракўл, тоза...
Дарвозаларнинг ҳархашаси кўп,
Бўлмас Ғиждувон баҳридан ўтиб.
Гарчи Самарқанд—Момода эди,
Лекин бу жойлар ғамин ким ерди!
Таҳлика эди — кучли таваҳҳум,
Бирор ғанимни қилдирмай ҳужум.

Сақлаб қолоялди, онаси шаҳарни,
Тўкмай бироага ҳукми заҳарни.
Шу боисдан ҳам катта-кичиги
Дедилар, — Бухоро Улуғбеги!

ХОТИМА

Улуғ аждодим кичик ёшини,
Нолар чўлғамиш азиз бошини.
Мухтасаргина тавсифин эттим.
Билмам ниятга етдим, етмадим.
Фақат шуниси бизга аёнки,
Улуғбек номи — фахри инсонки,
Тафаккуротда — тадбиркор бўлган.
Зулматни қарғаб — бидъатдан кулган.
Рўшнолик истаб замин замонга,
Боққан юлдузли тўла осмонга.

Истаганки — у, фалакда сафо —
Кўринганидай юлдуз мусаффо,
Ерда ҳам бўлса — некбахтлик ғолиб,
Илму фан учун барчада толиб,

Ривож топсаю, олам тинч бўлса.
Яхшилик мудом барқ уриб кулса.
Кичик ёшидан — инсоний ният:
Адабиятдир — абадул абад!

Гарчи аждодлар бўлмаган восил,
Аммо, улардан қолган маҳосил—
Кўз ўнгимиздан кетмагай сира.
Улуғбекни уқ! Арзу ҳол сўра!

Дегил Самарқанд — дегил Бухоро
Тинч тотуваликда яшаб дилоро
Байналмилали даврон сурамиз.
Дўстлик неъматин баҳам кўрамиз.

Уруш ва қийноқ бегона бизга
Мирзо Улуғбек биз билан бирга.
Энди Бухоро Улуғбеги эмас
Улуғ нияти бизга ҳам нафас!

Бу ният тирик ўлмоқлик эмас!
Одамийликдан кулмоқлик эмас!
Яхшини яхши билмоқлик иши —
Яхшилик билан яшасин киши!

Улуғбекнинг бу асил матлаби —
Оқишлик бўлиб Зарафшон каби,
Оро боришлик юрту элатга.
Энди тўлишиб янги хислатга:

Ўша Бухоро Улуғбеги ҳам,
Янги тахлитда биз билан ҳамдам.
Янги Бухоро — янги Самарқанд,
Янги авлодлар дилига дилбанд.

июль, 1985 йил.
(Достон қисқартириб босилди).
Нашрга тайёрловчи:
Неъмат АБДУЛЛАЕВ.

• *Спорт, спорт, спорт.*

«Японлар дақиқани ҳам қадрлашади»

ЎЗБЕКИСТОН футбол терма жамоаси қачон жаҳон чемпионатида қатнашади! Албатта, буни келаси йил ўтказиладиган ХФФнинг навбатдаги конгрессидан сўнг биламиз. Лекин шуниси аниқки, жаҳон майдонига чиқиш учун дастлаб жамоамиз Осиё қитъасида саралаш босқичидан ўтиши керак. Шунинг учун ҳам юртимиз футболсеварлари Осиё зонасидаги жаҳон чемпионатининг саралаш учрашувларига катта қизиқиш билан қарашмоқда.

Зонада финал босқичи учрашувлари якунланди. АҚШда ўтказиладиган жаҳон чемпионати финалида Осиё қитъасидан қатнашадиган икки жамоа маълум бўлди.

Биз Япония терма жамоасининг имкониятлари катталигини ва АҚШга бериладиган йўлланманинг қўлга киритилишига давлат маъмурияти ҳам катта қизиқиш билдираётганлигини аввал хабар қилган эдик. Бироқ сўнгги учрашув олдидан 5 очко билан пешқадамлик қилаётган Япония терма жамоаси кейинги турда Ироқ билан дуранг ўйнаб, имкониятни бой берди. Учрашувнинг 89-дақиқасигача японияликлар 2:1 ҳисобида ғолиб чиқишаётган, ўйинчилару мураббийлар бир-бирини қучоқлашга шай бўлиб турган бир пайтда ироқлик Радхи уларнинг ҳафсаласини пир қилди. Японияликларни йўлланмадан маҳрум қилган тўп сўнгги лаҳзада, яъни 90-дақиқада дарвозага киритилди. Японлар ҳам йўлланмадан, ҳам давлат маъмурияти томонидан ваъда қилинган 95 минг доллардан (ҳар бир ўйинчига) маҳрум бўлишди.

Эрон терма жамоасини мағлуб (4:3) қилган Саудия Арабистони очколарини еттитага етказди ва биринчи йўлланмани қўлга киритди.

Шу пайтгача жаҳон чемпионатининг финал босқичида уч марта иштирок этган Жанубий Қурия футболчилари сўнгги турда ҚХДР терма жамоасини мағлуб (3:0) этиб, тўртинчи бор шундай ҳуқуқга эга бўлишди. Улар ҳам японлар каби 6 очко тўплашди, бироқ тўплар нисбатига кўра йўлланма қурияликларга насиб қилди. Бордию Жанубий Қурия ҚХДР жамоасини бир тўп фарқи билан ютганда, тўплар нисбати японларники билан бир хил (7:4) бўларди. У ҳолда японлар иккинчи йўлланмага эгалик қилишарди. Чунки, ўзаро учрашувда Япония Жанубий Қурияни 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратганди.

Шундай қилиб, жаҳон чемпионатида Осиё шарафини Саудия Арабистони ва Жанубий Қурия терма жамоалари ҳимоя қиладиган бўлишди. Уларнинг дунё биринчилигидаги ҳар бир муваффақиятидан биз ҳам манфаатдормиз. Чунки, жаҳон чемпионатида олинган ҳар бир очко, ҳар бир ғалаба навбатдаги жаҳон чемпионатида қитъалардан нечтадан жамоа қатнашишини аниқлашга таъсир қилади. Эҳтимол зонада эгалланган ўша иккинчи, балки учинчи ўринда «бахтли» ёки «бахтсиз» жамоа — Ўзбекистон бўлар. Гап шундаки, агар Саудия Арабистони ва Жанубий Қурия жамоаси жаҳон чемпионатининг ярим финал ёки финал қисмига чиқгудек бўлса, бу Осиё зонаси учун очколар келтириб, келгуси жаҳон чемпионатларида қитъамиздан иккита эмас, учта жамоа (балки ундан ҳам ортиқ) қатнашишига ўрин берилади. Аксинча, фақат мағлубиятга учраша, икки йўлланмадан биридан ҳам маҳрум бўлиш эҳтимолдан ҳоли эмас. Бу, бошқа зона (қитъа) жамоалари тўплашган очколар нисбатига ҳам боғлиқ.

Р. ЖУМАЕВ.

«ХАЛҚОБОД» ТЎКИНЧИЛИК МАСКАНИГА АЙЛАНАДИ

Хўжалик ҳисобидаги Хоразм вилоят моддий-техника таъминоти бошқармаси воҳадаги кўпдан-кўп корхона, хўжалик ва ташкилотларнинг буюртмаларини адо этади. Аммо, кейинги вақтда собиқ Иттифоқдаги турли мустақил давлатларда юзага келган вазият мазкур ташкилотнинг савдо-сотиқ ва таъминот борасидаги мажбуриятлари бажарилишини хавф остида қолдирди. Шериклар ва буюртмачиларга берилган ваъда эса бажарилиши керак.

Бошқарма раҳбарлари вазиятдан қутилиш ва ўз-ўзини иқтисодий ўнглашнинг оқилона йўлини топишди. Айрим турдаги буюмларни ишлаб чиқариш корхоналарини шу ернинг ўзида барпо этишга киришилди. Енгил саноат маҳсулотларини ишлаб чиқарувчи дастлабки корхона —гилам тўқиш ва ип йигириш фабрикаси куни кеча ишга тушди. Бу ерда ҳар куни 130 квадрат метр саҳили сержило гиламлар тўқилади. 1200 килограмм оғирликдаги жун калавалари тайёрланади.

Лекин, муҳими бу эмас. Корхона қишлоқда — Янгибозор туманидаги «Халқобод» жамоа хўжалиги ҳудудида қад ростлади. Бу ерда аҳоли ниҳоятда зич яшайди. Бунинг устига кўплаб моддий бойликлар яратишга қодир ҳисобланган фуқароларнинг бир қисми кейинги пайтларда ишсиз қолди. Янги корхона 300 нафар кишини фойдали меҳнатга жалб этди. Гиламчилик фабрикаси таъминот ташкилоти мазкур қишлоқда барпо этган ягона корхона эмас. Ҳозир бу ерда яна бир йирик ишлаб чиқариш маскани — трикотаж фабрикаси қурилиши ҳам ниҳоясига етмоқда. Янги корхона 200 га яқин хотин-қизни иш билан таъминлайди. Бу билан мазкур корхоналар қад ростлаган Чоткўпир ва қўшни Бўйрачи қишлоқларида ишсизлик деярли барҳам топади. Ҳаммасидан муҳими, қишлоқ моддий бойликлар яратиш, барқарор турмуш ва тўкинликни таъминлаш масканига айланаётганидир.

А. СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ХИВАДАГИ машҳур Ичонқалъа тарихий обидасида жойлашган Қозикалон мадрасаси кундан-кун кишилар билан гавжум бўлиб бормоқда. Ичонқалъа зиёратига ташриф буюрувчилар мадрасада очилган Хоразм санъат музейи кўргазмаларига катта қизиқиш билан томоша қилишаяпти. Музейга келувчилар Комил Хоразмийдан тортиб бугунги кунгача яшаб ўтган ўнлаб санъаткорлар ижоди билан батафсил танишишлари мумкин.

Шунингдек, бу ердан Хоразм халқининг миллий кийимлари, мусиқа ва чолғу асбоблари, ўтган асрларда уста заргарлар томонидан ясалган турли хил тақинчоқлар ўрин олган.

Қадамбой ОТАЕВ
тасвири.

ЭЪЛОНЛАР

Темир оксид пигменти ишлаб чиқариш патентининг янги технологиясига эга бўлган *"ФарБио Гал"* фирмаси ҳар хил темир моддали чиқиндига эга бўлган корхоналарга қўшма корхона тузиш ёки шу технологияни қўллаш ҳуқуқини сотишни таклиф қилади.

Бизнинг технология экологик тоза, чиқиндисиз ва иқтисодий фойдали.

Сиз бу соҳада биринчи бўлишни хоҳлайсизми!

Бизга мурожаат қилишга шошилинг!
Бизнинг манзилгоҳ: 700007, Тошкент, Абдуллаева кўчаси, 30 уй.
Телефонлар: (3712) 67-92-42, 68-44-86.

Дунёнинг АҚШ, Англия, Германия, Канада, Гонконг, Сингапур, Россия каби мамлакатларида ўз маҳсулотлари билан машҳур бўлган Покистоннинг

"Меркурий" фирмаси

ўз маҳсулотларини
Ўзбекистон Республикасида
намойиш этади.

Алоқалар ўрнатиш учун қуйидаги телефонларга мурожаат қилинг: 320-507, 320-511.
жаноб Шахад Али ҳамда жаноб Мун Уддин, ҳар куни соат 16.00дан 19.00 гача. "Ўзбекистон" меҳмонхонаси.

ЭНГ АРЗОН НАРХДА

"Тошкент" муҳандислик маркази **"БОРДОҚ" (POPCORN)** жўҳори қовургич аппаратини таклиф этади.

Фақат бизнинг аппаратларга қилган ҳаражатларингизни 1-2 ойда чиқариб оласиз.

Телефонлар: *50-03-85, 50-05-90.*

Манзилимиз: *Тошкент, Фарҳод кўчаси, 10-а уй. (Жанубий вокзал олдида, "Гипролес" лойиҳа институти).*

Ўзбекбирлашувнинг «Ўзкоопсаноат» ширкат саноат республика бирлашмаси Гонгконг фирмаси билан биргаликда

«БЕЗАК»

қўшма корхонаси ташкил этди.

Корхона дераза учун тўсиқлар (жалюза) карнизлар ва қуёшдан ҳимоялаш пардаларини ишлаб чиқаради ва сотади.

Қўшма корхона Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан 1993 йил 18 октябрда рўйхатга олинди ва 900-номер билан реестрга киритилди.

Корхонанинг манзили: Тошкент, Ўзбекистон шоҳкўчаси, 45.

Телефон: 45-65-95.

Ўзбекистон Озиқ-овқат саноати давлат акционерлик концерни жамоаси озиқ-овқат ишлаб чиқариш институтининг бош директори Б. Қосимхўжаевга онаси

Заҳро ХЎЖАЕВА-

нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси жамоаси жумҳурият табиатни муҳофаза қилиш жамоа кенгаши раиси О. А. Алимовга рафиқаси

Карима УСМОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

خلق سوزی

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Мирażmал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Т. Долиев, навбатчи — О. Раҳимов.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г—599. 97346 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А — 2. Босишга топшириш вақти — 21.00 Босишга топширилди 21.00

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6